

ANALIZAREA CODULUI IESBA

Partea a VII-a: Stimulentele, inclusiv cadourile și ospitalitatea

În unele culturi, schimbul de cadouri și ospitalitatea pot fi factori importanți pentru formarea și consolidarea unor relații de afaceri. Totuși, acestea, precum și alte stimulente pot, totodată, reprezenta amenințări la adresa capacității unui profesionist contabil de a rămâne obiectiv și de a acționa cu integritate. Sunt necesare mecanisme de control bine puse la punct pentru a proteja conduita profesională în interesul public.

Ce este un stimulent?

Conform Codului IESBA, „Stimulentele” se referă la orice lucru care poate fi utilizat pentru a influența comportamentul unei alte persoane. Uneori, această influență face parte din procesul natural de formare al unei relații de afaceri, dar alături intenția din spatele stimulentei este de a influența în mod necorespunzător o persoană să acționeze într-o manieră neetică. Stimulentele pot varia de la ospitalitatea obișnuită dintre partenerii de afaceri până la fapte ilegale, precum darea de mită. În această parte, vom analiza stimulentele care nu încalcă legile sau reglementările locale (așa cum sunt prezentate în prevederile NOCLAR din Cod).

Codul tratează subiectul stimulentei în felul următor:

Stimulentele care încalcă legile sau reglementările locale (a se vedea prevederile NOCLAR) (Secțiunea 260 pentru PAIB și Secțiunea 360 pentru PAPP)

Toate celelalte tipuri de stimulente, inclusiv cadourile și ospitalitatea (a se vedea Secțiunea 250 pentru PAIB și Secțiunea 340 pentru PAPP)

Stimulentele care sunt legate de locul de muncă și bazate pe performanța financiară (a se vedea Secțiunea 240)

Stimulentele din cadrul unui audit sau al altor misiuni de asigurare (a se vedea Secțiunea 420 și Secțiunea 906)

Se consideră adesea că stimulentele au valoare monetară, însă acestea pot include și propuneri de tratament preferențial sau chiar apeluri la prietenie sau loialitate. Faptul că banii nu sunt implicați nu diminuează în mod necesar amenințările generate.

⚠️ Chestiuni legate de familie

Profioniștii contabili trebuie să fie atenți la amenințările generate de stimulentele oferite membrilor familiei sau la cele oferite de membrii familiei. De exemplu, soțul/soția unui profesionist contabil ar putea fi angajat/ă de un client. Dacă există o intenție reală sau percepută de a influența în mod necorespunzător comportamentul, profesionistul contabil trebuie să sfătuiască respectivul membru al familiei să nu ofere sau să nu accepte stimulente.

Stimulente oferite cu intenții necorespunzătoare

Chiar dacă un stimulent nu încalcă legile sau reglementările locale, profesioniștii contabili nu pot oferi sau accepta un stimulent dacă prin acesta intenționează să influențeze în mod necorespunzător comportamentul cuiva sau să determine pe cineva (indiferent dacă este vorba despre persoana care primește stimulentele sau despre altă persoană) să acționeze într-o manieră neetică. Dacă procedează în felul acesta, profesionistul contabil încalcă dispoziția privind integritatea. În mod asemănător, profesioniștii contabili nu trebuie să încurajeze alte persoane să ofere sau să primească stimulente necorespunzătoare.

Ce se întâmplă în cazul în care intențiile nu sunt necorespunzătoare?

Dacă intențiile din spatele ofertei sunt inofensive (adică dacă nu există nicio intenție reală sau percepută de a influența în mod necorespunzător comportamentul cuiva), conformitatea cu principiile fundamentale ar putea fi, totuși, amenințată (de exemplu, obiectivitatea profesionistului contabil ar putea fi amenințată de interesul propriu).

Dacă un element este neînsemnat și irelevant, nivelul de amenințare va fi, de obicei, acceptabil, însă profesionistul contabil trebuie să evalueze amenințarea, iar apoi să refuze propunerea sau să aplice măsuri de protecție dacă amenințarea nu este la un nivel acceptabil. Măsurile de protecție relevante ar putea include rambursarea contravalorii cadoului către persoana care a oferit cadoul, prezentarea chitanței cadoului către nivelul adecvat al organizației, împărțirea cadoului cu colegii sau donarea acestuia în scop caritabil.

În perioade de criză, deciziile trebuie luate rapid, fapt ce poate pune la încercare mecanismele de control și echilibrare care protejează împotriva stimulentei necorespunzătoare. Măsuri de protecție suplimentare pot fi necesare pentru a asigura faptul că părțile rău-intenționate nu vor putea să profite de o situație de criză.

Indiferent dacă intenția este sau nu necorespunzătoare – luați în considerare exemplul de mai jos:

Directorul financiar al unei distilerii a angajat o firmă de contabilitate care să furnizeze servicii fiscale. Directorul financiar intenționează să ofere echipei misiunii bilete la un eveniment de apreciere a clienților ce urmează să aibă loc și o sticlă de whiskey în ediție limitată.

DE UNDE PUTEȚI OBTINE ASISTENȚĂ?

Pe lângă anumite secțiuni specifice din Cod care sunt evidențiate în prima pagină, personalul IESBA a elaborat diagrame care să ajute profesioniștii contabili să analizeze stimulentele oferite unui profesionist contabil sau de către acesta **Anexa 1**, stimulentele oferite unei rude imediate sau apropiate ori de către aceasta **Anexa 2**, cadourile și ospitalitatea oferite unui client de audit sau de asigurare ori de către acesta **Anexa 3**.

Codul în format electronic, disponibil la www.IESBAeCode.org, este o resursă online pentru contabili și alți utilizatori ai Codului. Acesta asigură accesul rapid și eficient la Cod, facilitând utilizarea, implementarea și aplicarea sa.

Cum poate un profesionist contabil să determine intențiile?

Profesioniștii contabili trebuie să aplice raționamentul profesional și să analizeze situația din perspectiva unei **terțe părți rezonabile și în cunoștință de cauză** pentru a determina dacă există o intenție reală sau percepută de a influența în mod necorespunzător comportamentul cuiva. Printre întrebările relevante care pot fi puse se numără:

- Care sunt rolurile și pozițiile persoanelor implicate?
- Care este raportul dintre momentul în care a fost oferit stimulentele și orice acțiune sau decizie care ar putea fi influențată de acesta?
- Stimulentul este destinat doar factorului decizional sau poate fi împărțit într-un grup mai extins?
- Care este valoarea cadoului, a ospitalității sau a altui stimulent?
- Stimulentul este oferit în mod transparent sau în secret?

Pentru a determina dacă stimulentele descrise în exemplul referitor la distilerie este adecvat, atât directorul financiar, cât și firma de contabilitate ar trebui să evalueze intenția ofertei. De exemplu:

- În ceea ce privește plasarea în timp, ar fi important să se țină cont de faptul că acceptarea unei sticle de whiskey în semn de apreciere după finalizarea misiunii ar fi acceptabilă, pe când același cadou oferit în timp ce misiunea se află în desfășurare ar fi un stimulent neacceptabil.
- În ceea ce privește valoarea stimulentei, evenimentul sau sticla de whiskey reprezintă avantaje economice pentru a obține anumite beneficii sau profesioniștii contabili sunt invitați la eveniment pentru a întâlni angajații-cheie ai companiei și a afla mai multe informații despre aceasta?

Identificarea, evaluarea și abordarea unei amenințări

Plecând de la premisa că nu există nicio încercare (sau încercare percepută) de a influența în mod necorespunzător comportamentul cuiva, atât directorul financiar, cât și firma ar trebui să evalueze măsura în care cadoul și ospitalitatea generează o amenințare la adresa conformității cu principiile fundamentale – în special la adresa obiectivității, a integrității și a conduitei profesionale.

Măsurile de protecție împotriva amenințărilor care sunt considerate prea mari pentru a fi la un nivel acceptabil includ:

- documentarea cadourilor în dosarul misiunii pentru a asigura transparența totală
- solicitarea echipei să participe la eveniment pentru a obține informații despre firmă, fără a accepta sticla de whiskey

Dacă aceasta ar fi fost o misiune de asigurare, cadoul și ospitalitatea nu ar fi putut fi acceptate de PAPP, indiferent de intenția directorului financiar, decât dacă stimulentele ar fi fost suficiente de mic pentru a putea fi considerate neînsemnate și irelevante.

Documentul *Analizarea Codului IESBA Partea a VII-a: Stimulentele, inclusiv cadourile și ospitalitatea* al International Ethics Standards Board for Accountants, publicat de International Federation of Accountants (IFAC) în iunie 2020 în limba engleză, a fost tradus în limba română de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) în noiembrie 2020 și este reprodus cu permisiunea IFAC. Textul aprobat al documentului *Analizarea Codului IESBA Partea a VII-a: Stimulentele, inclusiv cadourile și ospitalitatea* este cel publicat de IFAC în limba engleză. IFAC nu își asumă responsabilitatea pentru acuratețea și caracterul complet al traducerii sau pentru orice acțiuni care ar putea decurge ca urmare a acesteia.

Textul în limba engleză al documentului *Analizarea Codului IESBA Partea a VII-a: Stimulentele, inclusiv cadourile și ospitalitatea* © 2020 al International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate.

Textul în limba română al documentului *Analizarea Codului IESBA Partea a VII-a: Stimulentele, inclusiv cadourile și ospitalitatea* © 2020 al International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate.

Titlul original: *Exploring the IESBA Code Installment 7: Inducements, Including Gifts and Hospitality*

Contactați permissions@ifac.org pentru permisiunea de a reproduce, a stoca, a transmite sau a utiliza acest document în alte scopuri similare.